Hepatita virala C

Rezumat

- Hepatita C este o infectie a ficatului cauzata de virusul hepatic C
- Se transmite prin contactul cu sangele unei persoane infectate
- Majoritatea persoanelor pot trai cu hepatita C fara sa fie constiente de infectie deoarece simptomele pot aparea dupa cateva luni sau ani de la contactul cu virusul
- Nu exista vaccin impotriva hepatitei C
- Exista tratament sub forma de pastile administrate timp de 8-12 saptamani, cu o rata de vindecare de 90%; este extrem de eficient si cu risc scazut de reactii adverse
- Chiar si dupa vindecare, persoanele cu hepatica C cronica trebuie monitorizate regulat deoarece se mentine riscul de evolutie spre complicatii precum ciroza si cancerului hepatic

1. **Ce este hepatita C?**
2. **Cum se transmite hepatita C?**
3. **Care sunt persoanele la risc pentru hepatita C?**
4. **Simptome**
5. **Pot transmite virusul hepatic C daca nu am simptome?**
6. **Ce investigatii voi face pentru depsistarea hepatitei C?**
7. **Este posibil ca o persoana cu hepatita C sa aiba nivelul transaminazelor normal?**
8. **Preventia**
9. **Tratament**
10. **Este posibil sa ma infectez cu hepatita C de mai multe ori in cursul vietii?**
11. **Cum voi fi urmarit pentru hepatita C ?**
12. **Femeile insarcinate si hepatita C**
13. **Linkuri utile**

1. Ce este hepatita C?

Hepatita C este o infectie cauzata de virusul hepatic C (VHC) ce determina inflamatia si lezarea ficatului.

- Hepatita C se poate manifesta ca infecție acută sau infecție cronică:
- Hepatita C acută se refera la primele 6 luni de infecție după contactul cu virusul; o parte din persoanele infectate reușesc să elimine virusul din organism, fara tratament (clearance viral spontan) însă majoritatea vor dezvolta o infecție pe viață; in aceasta etapa, 8 din 10 persoane nu au simptome
- Hepatita C cronică este infecția de lungă durata, pe viață și apare atunci cand organismul nu reușește sa elimine virusul in primele 6 luni dupa infectare; in aceasta etapa pot trece ani pana la debutul simptomelor care de cele mai multe ori apar din cauza complicatiilor cum ar fi fibroza hepatica, ciroza si cancerul hepatic.
- Hepatita C poate fi o boala pe termen scurt, ce determina simptome pentru 6 luni cu vindecare dupa aceasta perioada însă între 75-85% din persoanele cu hepatita C acută vor dezvolta hepatita C cronică.

2. Cum se transmite hepatita C?

Virusul hepatic C se transmite prin contactul cu sangele unei persoane infectate. Cele mai frecvente cai de infectare sunt:

- folosirea in comun a acelor, seringilor sau alte echipamente folosite pentru injectarea sau preparare drogrilor
- tatuaje sau piercinguri efectuate in saloane ce nu practica sterilizarea ecipamentului
- folosirea in comun a lamelor de ras, unghierelor, periutelor de dinti si altor dispozitive ce ar putea intra in contact cu sange (chiar si in cantitati mici ce nu pot fi vazute cu ochiul liber)
- intepaturi accidentale in unitatile sanitare
- transfuziile de sange si transplantul de organe (in special inainte de 1992; in prezent acest risc este extrem de mic intrucat se efectueaza testare pentru virsurile hepatice inainte de administrare/transplantare)
- procedurile din cabinetele stomatologice sau interventii chirurgicale (in prezent acest risc este scazut datorita metodelor riguroase de sterilizare a instrumentarului)
- contact sexual neprotejat cu o persoana infectata
- la nastere, de la mama cu hepatita C – aproximativ 6 din 100 copii nascuti din mame cu hepatita C vor fi infectati cu virusul; acest risc este mai mare in cazul mamelor infectate cu VHC si HIV

3. Care sunt persoanele la risc pentru hepatita C?

- Exista persoane care prezinta risc mai crescut de a intra in contact cu virusul hepatic C:
  - utilizatorii de droguri injectabile (fosti si actuali; inclusiv daca au folosit o singura data)
  - persoanele care au tatuaje sau piercinguri efectuate cu instrumente nesterile
  - detinutii
  - persoanele nascute intre 1945-1965
  - persoanele care au primit sange sau organe de la donatori cu hepatita C
  - pacientii hemodializati
  - angajatii din domeniul sanitar
  - nou-nascutii din mame cu hepatita C
  - persoanele infectate cu HIV

4. Simptome

- **Hepatita C acuta**
  - Majoritatea persoanelor nu prezinta simptome si nu stiu ca sunt infectate. In cazul persoanelor care dezvolta simptome, acestea apar de obicei la 2-12 saptamani dupa contactul cu virusl hepatic C. Cand apar, simptomele includ:
    - Oboseala
    - Lipsa poftei de mancare
    - Durere abdominala
    - Greata
    - Varsaturi
    - Icter (ingalbenirea pielii, ochilor si mucoaselor)
    - Urina inchisa la culoare
    - Scaune deschise la culoare
    - Febra
    - Dureri articulare
- **Hepatita C cronica**
  - Persoanelor cu hepatita C cronica pot trai ani la rand fara sa prezinte alterarea starii de sanatate sau pot avea doar cateva simptome generale, nespecifice, precum oboseala si lipsa poftei de mancare.
  - Aceste persoane vor evolua in cele din urma spre boala hepatica cronica ce se dezvolta treptat, silentios si abia in acest stadiu vor prezenta simptome ale complicatiilor precum ciroza sau cancerul hepatic.
- Asadar, de cele mai multe ori, persoanele cu hepatita C cronica afla de infectia cu virus hepatic C cu ocazia depistarii unor valori anormale ale analizelor de sange la un control de rutina, la screeningul pentru donare de sange sau cand au dezoltat boala hepatica avansata.

5. Pot transmite virusul hepatic C daca nu am simptome?

Da. Atat timp cat sunteti infectat cu virusul hepatic C si acesta se gaseste in sangele dumneavoastra, puteti transmite infectia altor persoane, indiferent de prezenta sau absenta simptomelor.

6. Ce investigatii voi face pentru depsistarea hepatitei C?

Analizele de sange pentru diagnosticul hepatitei C sunt:

- Anticorpii impotriva virusului hepatic C (Ac anti-VHC)

Cand un virus patrunde in corpul dumneavoastra, sistemul imunitar lupta impotriva lui prin producerea de anticorpi ce va ajuta sa eliminati virusul din organism.

Daca ati intrat vreodata in contact cu VHC, testele vor detecta prezenta de anticorpi impotriva hepatitei C ce vor ramane in sangele dumnevoastra pentru tot restul vietii. Dureaza in medie 10 saptamani de la contactul cu virusul pana apar acesti anticorpi in sange.

Daca nu se gasesc acesti anticorpi in sangele dumnevoastra, nu sunteti si nu ati fost infectat niciodata cu virusul hepatic C. Exista si exceptii, situatii cand sunteti infectat cu VHC dar nu se gasesc acesti anticorpi in sange (pacientii imunosupresati, primele 10 saptamani de la infectare).

Daca se gasesc acesti anticorpi in sangele dumnevoastra, se confirma ca ati intrat in contact cu virusul hepatic C la un moment dat in viata. Acesti anticorpi pot aprecia doar contactul dumnevoasta cu virusul, nu pot aprecia daca ati eliminat virusul sau daca acesta inca este in sangele dumnevoastra.

- Incarcatura virala / viremia (ARN VHC)

Daca sunt detectati anticorpi impotriva virusului hepatic C, urmatorul pas este dozarea ARN VHC; exista situatii speciale, la pacientii imunosupresati (spre exemplu pacientii cu HIV sau care primesc tratament imunosupresor) cand anticorpii impotriva VHC nu sunt utili si se incepe direct cu testarea ARN VHC.

Doar aceasta analiza poate confirma daca virusul este prezent si poate masura in ce cantitate se gaseste in sangele dumneavoastra. Dureaza in medie 1-2 saptamani de la contactul cu virusul pana ce ARN VHC poate fi detectat in sange.

Daca ARN VHC este detectabil – aveti virusul in sangele dumnevoastra si sunteti contagios, putand transmite infectia si la alte persoane

Daca ARN VHC este nedetectabil – virusul nu este prezent in sangele dumnevoastra si nu sunteti contagios

In cazul in care la analizele de sange aveti anticorpi impotriva VHC pozitivi si ARN VHC detectabil, aveti hepatita C si trebuie sa va adresati medicului pentru a discuta optiunile de tratament.

In cazul in care la analizele de sange aveti anticorpi impotriva VHC pozitivi dar ARN VHC nedetectabil, ati intrat la un moment dat in viata in contact cu virusul insa acesta nu mai este prezent in organism, l-ati eliminat fie prin propria imunitate (clearance viral spontan) fie dupa ce ati primit tratament; asadar, nu aveti hepatita C

Investigatii suplimentare pentru aprecierea nivelului de afectre hepatica:

- transaminaze (TGO, TGP), enzime ale cailor biliare (GGT, fosfataza alcalina), bilirubina totala, directa si indirecta – arata nivelul de inflamatie al ficatului.
- INR si albumina – arata nivelul de afectare a functiei ficatului
- · ecografie abdominala- evalueaza ficatul pentru prezenta complicatiilor (ciroza hepatica sau hepatocarcinom)
- elastografia (Fibroscan) -evalueaza nivelul de rigiditate al ficatului (daca a aparut ciroza – ficatul este rigid intrucat celulele hepatice au fost distruse si inlocuite cu tesut fibros)
- biopsia hepatica – in cazul in care investigatiile mentionate anterior nu ofera suficiente informatii despre extensia bolii

7. Este posibil ca o persoana cu hepatita C sa aiba nivelul transaminazelor normal?

Da. De-a lungul evolutiei hepatitei C, exista fluctuatii ale valorilor transaminazelor, cateodata apropiindu-se sau fiind chiar la valori normale. Chiar si persoanele cu boala hepatica cronica pot avea perioade mai lungi de un an in care nivelul transaminazelor e in limite normale.

8. Preventia

La ora actuala nu exista vaccin pentru infectia cu virus hepatic C. Singura masura de preventie este evitarea factorilor de risc

9. Tratament

Exista medicamente antivirale extrem de eficiente pentru tratarea hepatitei C. Tratamentele disponibile presupun medicatie orala, sub forma de pastile, luate zilnic pe o perioada de 8-12 saptamani cu o rata de vindecare de 90% din cazuri, avand un numar redus de reactii adverse.

Tratamentul este recomandat tuturor persoanelor cu hepatita C acuta sau cronica, inclusiv copiilor cu varsta peste 3 ani. La ora actuala nu exista tratament aprobat pentru folosire in cazul femeilor gravide.

Printre medicamentele aprobate se numara:

- elbasvir/grazoprevir (Zepatier)
- glecaprevir/pibrentasvir (Mavyret)
- ledipasvir/sofosbuvir (Harvoni)
- ribavirina (Copegus, Rebetol, Ribasphere)
- sofosbuvir (Sovaldi)
- sofosbuvir/velpatasvir (Epclusa)
- sofosbuvir/velpatasvir/voxilaprevir (Vosevi)

Scopul tratamentului este indepartarea virusului din organism. Succesul tratamentului este definit ca „raspuns virusologic sustinut” ceea ce inseamna viremie nedetectabila (ARN VHC nedetectabil) la 12 sau 24 de saptamani de la finalizarea tratamentului.

Persoanele tratate cu succes au eliminat virusul si sunt considerate vindecate, nu mai sunt contagioase insa se pot reinfecta la un nou contact cu virusul hepatic C. De asemenea, exista in continuare riscul de evolutie spre ciroza si cancer hepatic chiar dupa vindecarea infectiei cu hepatita C.

10. Este posibil sa ma infectez cu hepatita C de mai multe ori in cursul vietii?

Da. Daca ati fost infectat cu virusul hepatic C dar v-ati vindecat (l-ati eliminat spontan sau cu ajutorul tratamentului), va puteti infecta din nou la un alt contact cu virusul

11. Cum voi fi urmarit pentru hepatita C ?

Persoanele care nu au primit tratament sau care nu au raspuns la tratament, trebuie monitorizate regulat din cauza riscului crescut de complicatii, printre care dezvoltarea cirozei si cancerului hepatic:

- Pacientii fara fibroza sau cu grad moderat de fibroza hepatica: ecografie abdominala si elastografie la interval de 1-2 ani pentru evaluarea gradului de fibroza hepatica
- Pacientii cu fibroza avansata sau ciroza: ecografie abdominala la interval de 6 luni pentru monitorizarea dezvoltarii cancerului hepatic

Persoanele tratate cu succes din perspectiva raspunsului virusologic sustinut se afla in stadii diferite de fibroza hepatica si trebuie monitorizate astfel:

- Pacientii fara fibroza sau cu grad moderat de fibroza hepatica: nu necesita urmarire (sunt considerati vindecati definitiv, fara risc de a dezvolta ciroza sau cancer hepatic)
- Pacientii cu fibroza avansata sau ciroza: ecografie abdominala la interval de 6 luni pentru monitorizarea dezvoltarii cancerului hepatic.

Pe langa monitorizare regulata, se recomanda:

- vaccinare impotriva hepatitei A si B
- evitarea consumului de alcool
- evitarea consumului de medicamente, suplimente alimentare sau naturiste ce nu au fost recomandate sau aprobate de medicul curant
- testarea pentru infectia HIV, intrucat persoanele coinfectate sunt la risc mai mare de a dezolta ciroza si complicatii
- dozare ARN VHC de doua ori pe an sau anual la pacientii tratati cu succes (raspuns virusologic sustinut) dar cu comportamente la risc pentru reinfectia cu virus hepatic C

12. Femeile insarcinate si hepatita C

Ghidurile recomanda testarea pentru VHC a tuturor femeilor insarcinate precum si a copiilor nascuti de mame cu hepatita C, incepand cu varsta de 18 luni.

La ora actuala nu exista tratament pentru hepatita C aprobat pentru folosirea in timpul sarcinii. Este recomandat ca atunci cand planuiti o sarcina, sa va testati inainte iar in cazul in care sunteti infectata cu VHC sa incepeti tratamentul inainte de a ramane insarcinata.

Nu exista masuri preventive care sa scada riscul transmiterii virusul hepatic C de la mama la fat. In medie, transmiterea infectiei are loc in 4-6 cazuri din 100.

Virusul hepatic C nu se transmite prin laptele matern, astfel incat alaptarea este sigura, cu exceptia situatiilor cand exista rani deschise sau sangerari la nivelul sanului.

13. Linkuri utile

https://www.cdc.gov/hepatitis/hcv/cfaq.htm#symptoms

https://www.niddk.nih.gov/health-information/liver-disease/viral-hepatitis/hepatitis-c

https://www.cdc.gov/hepatitis/hcv/HepatitiscOverview.htm

https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/hepatitis-c/symptoms-causes/syc-20354278

https://www.hepatitisc.uw.edu/page/treatment/drugs

https://www.acog.org/womens-health/faqs/viral-hepatitis-in-pregnancy

https://www.journal-of-hepatology.eu/article/S0168-8278(20)30548-1/pdf